

Сизокрилий орел.

(Народні байки).

Упорядкував В. ЮНОША.

КАТЕРИНОСЛАВ.

Друк. І. Б. Вісмана, Проспект 86, тел. 4-63,
1920 р.

СИЗОКРИЛИЙ ОРЕЛ.

(НАРОДНІ БАЙКИ).

Упорядкував В. ЮНОША.

(Серія народніх байок і казок, ч. 25.)

- I. Птиці за панування орла.
- II Орел і кріт.
- III. Орел і кури.
- IV. Орел і королик.

№ 64.

Українське Видавництво в Січеславі.

1920 р.

Од упорядчика.

Надруковані в цьому збірничку байки записані з народніх уст на Курщині, окрім байки: „Орел і королик“, записаної в Галичині, й вперше світ побачили в т. т. ХХХVІІ—ХХХVІІІ „Етнографичного Збірника“, виданого р. 1916 під редакцією д. Володимира Гнатюка Львівським Науковим Товариством імені Шевченка.

Наше видання має літературне, а не наукове завдання, тому то текст байок ми подаємо місцями трохи виправлений відповідно до вимог сучасної нашої літературної мови й загальноприйнятого правопису, хоч скрізь і завжди ми пильнували, по зможі, заховати народній і навіть місцевий колорит в вислові й конструкції речення.

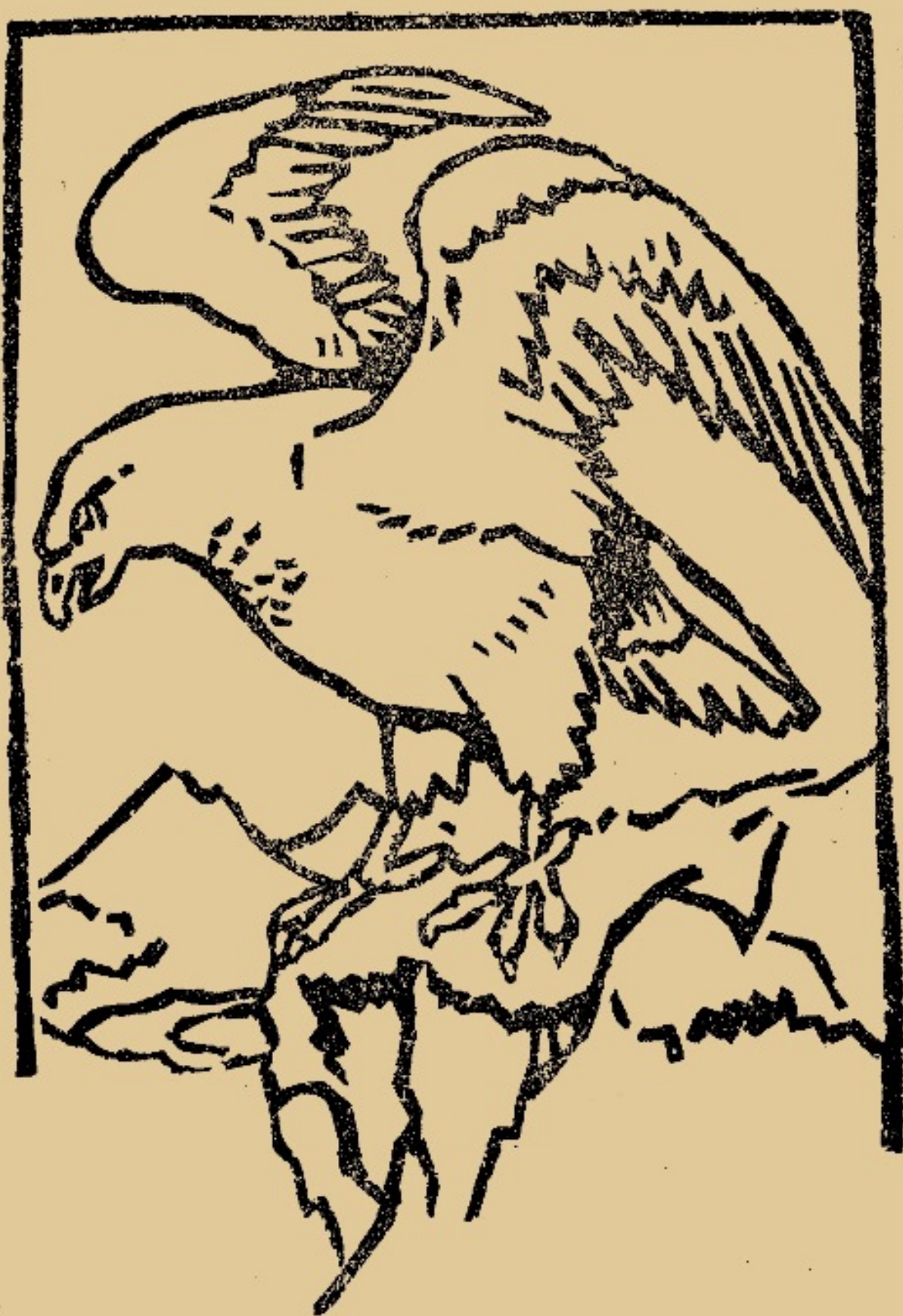
В. Юноша.

I. Птиці за панування орла.

Опісля того як Бог вигнав Адама з раю, то й всі звірі й птиці розбіглись, хто куди знав, і жили кожне собі окремо, — ні до кого було їм прихилиться. Птиці почали одна одну кривдити: більша та дужча меншу душила, роздерала, а через це скрізь настало велике безладдя. Малім птицям тяжко стало жити, всі над ними знущалися й нікому було за них заступитися.

Раз якось зібралися до купи всі малі й чималі птиці й почали раду радити, кого б їм на царя вибрати, щоб всім давав лад і винуватих щоб по правді судив. Громада постановила вибрати на царя орла. Деякі птахи на те не престали, щоб орел був царем, а тягли руку за струся і дрохву. Та більшість перемогла, хижі птиці насварилися на менших, а ті злякалися і подали голос за того, кого більші бажали. А хижі птахи й слухати не хотіли, щоб царем був хтось инший, опріч орла, бо вони орла боялися й бажали йому догодити, а з инших глузували, кажучи:

— Мовчіть, коли нічого не тямите! Ви сами дурні й дурня хочете на царя настановити. Який може бути царь з струся або з дрохви? Вони дурні, яких і світ не зазнав; струсь на курку схожий, а дрохва на индичку; чи можна чого путящого од них сподіватися?

Таким способом дужчі перемогли й царем таки орла настановили.

Орел, ставши царем, почав господарювати над усіма птицями, а що йому одному не сила була всього доглянути, то орел і вибрав собі підручних, призначив собі до помочі ministrів. Лісовим ministrом настановив сову, степовим і польовим—рябця, над городами—шуліку, садовим—кобця, луговим і береговим—чайку, а болотяним—чаплю. Потім видав суворий наказ, щоб ministри пильнували ладу, а хто буде не по закону чинити, робити безладдя, того щоб не милували; а хто ще буде перечити волі царя й министра, того зараз же тяжко карати.

Ministri слухляні були та й дуже зраділи, що їм таку волю дали, от і почали коверзувати над підвладними так, як їм хотілося.

Чапля прилітала до озера або до болота, й як тільки жаби підіймуть крик,

вона підкрадалася до них і хапала провідницю. Жаби помітили, що вона частенько їх хапає, та й стали ховатись од неї. Тоді вона почала хапати їх з хитрощами. Жаби повистромляють, бувало, із води голови й почнуть кричати, а як чапля прилетить, вони дають нірця знов у воду. Тоді вона підстерігала, поки котра не виткне з води голову. Скоро тільки жаба вигулькне, чапля, було, й каже:

— Чого ви, дурні, ховаєтеся? Я ж ваша цариця! Іди сюди, я тобі щось скажу!

Жаба послухає цариці, підпливе до неї, а вона хап її й проковтне.

Чайка теж пильно зорила за рибою. Скоро тільки окунь або щука поженеться за пліткою чи якоюсь малечою, то дрібна риба й починала втікати як найшвидче та з переполоху й сама не знала, куди гналася, часто вискакувала на поверх води, иноді збивалася у купу й плигала по воді, наче хто бабу перевозив. А чайка підлітала й хапала рибу в дзюб.

Кобець, сидячи в гущавині садка, назирає нишком, що роблять пташки. Як тільки пташки, було, розвеселяться, розщобечуться, кобець зненацька кидався на них і хапав, яка потрапить в його кігті. Він тут зараз же сідав на гилячку

Й роздерав бідолашну пташку на шматочки.

Щуліка крутився над городами, токами й над селом, приглядався, де порпаються курчата, й скоро тільки підстереже було, що квочка вийшла на тік або на городи, стрілою спускався додолу, хапав курчат й їв їх.

Рябець в полі хапав голубів, а иноді залітав в село й ловив їх на току або й просто на подвіррі.

Сова вночі шастала по лісі й хапала птичок, що сиділи на гиляках по приступних місцях.

Засумували пташки, бо погано їм жилося на світі. Без царя було зле, й царя вибрали, не покращало: кривдили їх начальники. Змовилися всі малі птахи подати цареві своєму скаргу на всіх міністрів за те, що вони не по правді роблять, кривдять невинних, розлучають дітей з батьками, зоставляють малих сиріт без матерей, й вони гинуть з голоду, та всякі інші капости чинять. Подали скаргу й ждали з дня на день чогось кращого, думаючи собі:

— От тепер їм буде на горіхи; царь їм покаже, як кривдити невинних; він їм дасть бобу, будуть тямити й до нових віників!

Царь над птицями, прочитавши скаргу, покликав до себе всіх міністрів. Першим з'явився до царя рябець. Царь пита:

— За що ти душиш голубів? На кого ти зоставляєш нещасних сиріт? Чим голуби провинилися?

Рябець одказує:

— Ваше величество! Я невинно нікого не караю й не кривдю, а поступаю по закону так, як було зведено вашим наказом. Голуби літають на поле й там роблять велику шкоду. Я їм забороняю робити шкоду, а вони противляться, не слухають мене, а інші зважуються гнівити мене й вас иноді зачіпають. За те я їх караю.

— Молодець! За це хвалю, — обізвався орел. — Хто не хоче виконувати мою волю й не поважає мене, того карай!

Далі орел прикликав кобця. З'явився кобець, а орел й пита:

— Ну, розкажи ти, з якої причини кривдиш маленьких невинних птичок?

Кобець і каже:

— Ваше величество! Я чиню так, як велить закон, невинних я не кривдю. Птахи непокірні, неслухляні, не слухають мене, що-день божий верещать, не дають мені спокою й всім благород-

б'їм птицям. Я почну їм казати, щоб вони хоч на годину вгамувалися, а вони не слухають, цвірінчагь ще дужче. Я почну їм казати, що вони гнівлять ваше величество своєю непокірністю, а вони починають глузувати та й кажуть: „Царь до нас не прилетить, а хоч і прилетить, так ми його, кажуть, не боїмось, — заб'ємося в густі кущі, й він нас звідти не дістане!“ — От за це саме, я їх і караю.

— Молодець! Таких паскуд слід ще й не так карати. Ти тільки невинних не карай, а хто йде супроти моєї волі, тому не попускай.

Після кобця прилетів до орла шулік. Царь питає:

— Роскажи мені, з якої причини ти забираєш у людей курчата і роздираєш їх невинних та безборонних? Чим вони тобі заважають?

— Ваше величество! Я невинно нікого не караю, чиню так, як велить закон. Кури брешуть, безсовісні вони птахи. Вони виходять на городи або залязять в садок і там усе добро псують, розгрібають землю й нівечать усю годину. Коли я прилітаю до курей на провірку, так вони починають кричати: лають мене, а деякі навіть кидаються битися. Так я, щоб показати їм свою владу

і право, одбираю у них дітей, щоб вони схаменулися й тямали, що з начальниками треба бути чемними, учтивими та покірними.

Орел і каже:

— Яке ж нам діло до чужого добра? Чоловік держить курей, то нехай же він і цильнує їх, щоб не робили йому шкоди. Ти дивися за тим, щоб вони та інші птахи не кривдили малих пташенят, а чоловік має силу сам себе оборонити од усього.

— Ваше величество! Я караю їх не за те, що вони шкоду роблять чоловікові в садку й на городах, а за їх неслухляність. З нас люди сміються, що ми не даємо ладу своїм підвладним та що ми не в силі володарювати, бо ніхто нас не боїться. Так от я нагадую їм, щоб вони корилися вашій волі й законам.

— А, як що так, то ще нічого. Хто мене не боїться, не кориться моїй волі, того карай. Так і повинно бути.

Далі царь прикликав сову, лісового министра, й каже:

— Роскажи мені ти, за що ти кривдиш пташок по ночах, роздираєш їх сонних неповинно? Чим вони тебе розгнівили?

— Ваше величество! Я роблю так, як велить закон. Неповинно нікого не

позбавляю життя. Я на ніч призначаю сторожу, щоб пташки по черзі стояли на варті та щоб нікого з своїх очей не спускали; як тільки який ворог з'явиться, щоб подавали знак. Вони ж мене не слухають, не хочуть стояти на варті, цілий день гуляють, співають безугаву, цвірінчать, а вночі сплять. Ціду опівночі на провірку сторожів, а вони сплять, аж хроплять, хоч за ноги всіх повітягай. Так я їх за це саме й караю.

— За неслухляність треба карати! — обізвався орел. — А скажи ти мені, на що саме тобі потрібна сторожа?

— Ваше величество! Я вдень не добачаю, тому то вночі починаю братися за державні справи. Мені треба розпитати, що й як робилося за цілий день, чи не було якого прикрого випадку, а вони, всі птахи, сплять, ні в кого й спитати. Через це саме я не можу справно діло робити.

— Так, так. — обізвався орел: — цього їм не годиться робити; треба їх провчити, щоб знали, що то слухляність, а то вони розпустяться так, що скоро нам і на голову сядуть.

Одпустивши сову, орел прикликав до себе чайку, лугового й надбережного министра, та й питає:

— Скажи ж но ти мені, за що ти кривдиш малу рибу? Дрібна риба подала на тебе скаргу, що ти не по правді чиниш, втручаєшся не в своє діло, захоплюєш бідолашних у свій дзюб і пожираєш їх.

— Ваше величество! Я наглядаю за порядком і всяке безладдя припиняю. Окуні й щуки ганяються за малою рибою і пожирають її, так я її обороняю од ворогів, а тих розбійників, окунів та щук, переймаю, хапаю в свій дзюб і караю винуватих. А иноді плітки збігаються в одну купу й хлюпоцуться по верх води, заводять між собою бійку, аж молоко з них тече й якась червона мазка. Мене жаль бере, що вони дурні бються без жадної причини, от я кидаюся між них розводити їх і провідників арештую та караю.

— Добросердим бути не гріх,— каже орел,— а тільки втручатися в чужі порядки нам не слід. Яке нам діло до водяних тварин. Нам треба слідкувати, щоб поміж птиць було все гаразд.

— Ваше величество! Вони ж непокоять птиць. Як почнуть хлюпостатися, то полохають диких качок. Буває не раз, що качки з переполоху кидають свої гнізда, а діти їх гинуть. Через це саме

я розганяю їх і за такий непорядок караю, а деяких навіть нищу.

— А, як що так, то ти по правді робиш,—каже орел.—Ти гляди тільки, неповинно не карай, а за діло не жалуй нікого.

Після чайки увійшла до царя чапля. Царь її питає:

— Роскажи, з якої причини ти жаб караєш, чим вони провинилися?

— Ваше величество! Жаби такі дурноваті, що з ними добрим словом нічого не можна вдіяти. Як піднімуть крик, так їм хоч не кажи, репетують, що мають сили. Цілу ніч без перестану кричать, не дають спокоею бідолашнім птахам. Пташки цілий день працюють, мосять собі кубельця або годують своїх діточок і сами собі здобувають їжу, а вночі присядуть трохи одпочити, а бляті жаби не дають їм заснути.

— А, так вони такі! Ну, то так їм і слід. Таких паскудних тварюк треба ще й не так поповчати. Цильнуй, щоб і на далі все було гаразд. Іди й скажи всім міністрам, нехай ідуть кожний на своє місце й роблять так, як закон велить: Як робили, так нехай і далі роблять.

Чапля вийшла од царя й розказала всім міністрам, що царь повелів усім

робити так, як і перше робили з своїми підвладними. Міністри трохи побалакали між собою й розійшлися; кожний пішов на свою посаду. Тут вони собі й подумали:

— От поганці! Виходить, вони подавали на нас скаргу. Ну, пождіть же, ми вам покажемо, як на нас скаржитися. Як вони сміли нас порочити перед царем? Вони, бач, думали, що царь за них заступиться. Ні, не діждете: він нас не заміняє за таку погань.

А орел, одправивши міністрів, подумав:

— Всі молодці й старанні хлопці, роблять всі по правді, не забувають присяги. А я подумав, що вони й справді бозна-що там виробляють. Ну, та на всіх важко догодити. Ще той і на світ не народився, що б всім догодив. Як почнеш усякій наволочі потурати і таким голодрабцям вірити, так тоді ніяк не розбереш справи, голову заморочиш на пропале. Вони, сіромахи, дурні, як ті овечки, сами не тямлять, чого хочуть та чого їм треба. А ось я їм прочитаю доброго отченаша, полякаю їх гарненько, тоді вони будуть смирененько сидіти.

Після цього орел написав указа всім своїм підданим такого змісту:

— Повеліваю всім своїм підданим жити мирно й спокійно, не завидувати на багатства інших птицъ. Будьте задоволені тим, що маєте, не клеветайте на старшину, слухайте своїх начальників і проводарів, не смійте їм ні в чім перечити. Вони все журяться про вас, пильнують, як вас обороняти од ваших ворогів, та допомагають у нужді. Хто не буде слухати своїх начальників, того буду тяжко карати по закону.

Почувши такий указ, бідолашні пташки поспускали носи. Думали діждатися кращого, аж воно настала пора далеко гірша. Міністри з серця й досади почали тепер всіх душили без розбору. Душили кожного, хто тільки до рук потрапить, кого треба і кого й не треба. Засумували пташки, не знали, що їм робити й куди дітися. Терпіли всякі невидги й муки, а податися було нікуди й скаржитися було нікому, бо царь їм не вірив, а вірив тільки начальникам. Зоставалося бідолашним пташкам терпіти та мовчати.

Прочули птахи, що на землі народиться такий чоловік, що заволодіє всім світом і всі створіння будуть його слухати по всяк час так, як на початку світа всі слухали першого чоловіка Адама.

Всі чекали того часу, як старець Великодня.

Багато проминуло років, поки вони діждалися всесвітнього царя. Тільки, як кажуть, не так склалося, як гадалося. Народився Спаситель світа, дійшов уже до літ, а на птиць і звірів ще не звертав уваги, бо йому ніколи було подумати про них. Не встиг він гаразд образумити людей, як уже вони заходилися та й убили його, так що до звірів і птиць черга й не дійшла.

По смерті Спасителя надоумилися по божій волі чотири апостоли написати Святу Євангелію. На поміч Бог дав їм царів од усіх створінь: одному послав царя звірів—лева, другому царя птиць—орла, третьому царя свійських звірят—корову, а четвертому послав царя людей—душу благочестивого царя Давида в образі янгола.

Євангелію було написано для всіх на землі сущих. Багато знайшлося таких людей, котрі послухали науки Спасителя, а інші тільки показували, що вони живуть по-євангелієському, а чинили далеко гірше, як погани.

Птиці й звірі не прийняли науки Спасителя, бо він з ними сам не розмовляв, а читати книгу не могли, бо й

читати не вміли. Вони, бач, думали, що закони написані тільки для людей, а птиць і звірів не повинні торкатися. Одна корова трохи зрозуміла науку євангелії й досі змагається жити по закону та й усіх свійських звірят надоумлює жити правдиво. Деякі звірята й тепер ще живуть правдиво. Корова, кінь, вівця, коза і осел й досі не забувають Бога, живуть на користь чоловікові й інших звірят не кривдять, а свиня, собака й кицька не додержують закона, частенько грішать, жеруть звірят, пташок і всяку здохлятину.

Птиці жили й далі так, як і давніше: дужчі кривдили слабкіших, душили, хто кого міг, ніякого ладу між ними не було й заступитися за нещасних малих не було кому.

Прочули пташки, що Спаситель зоставив свою науку на землі не для самих-но людей, але й для всіх птиць та звірів. Урвався їм тернець, почали загадувать всім птахам, щоб вони зліталися до купи й порадилися, як їм жити на світі й кого вибрати царем, щоб була на світі правда. Зібралися всі до купи й почали гомоніти, хто, що пригадав. Верещали, верещали, а ніяк не могли погодитися, на чомусь одному стати.

Одні намагалися, щоб царя й зовсім не було, а для ладу що-року вибирати нового начальника. Інші знов намагалися, щоб був царь, тільки не кровопивця, а розумний і богобоязний. Деякі птахи кричали:

— Виберім царем струся!

А інші заглушали їх, репетуючи своє:

— Ні, струсь не здатен на царя, краще виберім журавля: він розумний і не такий ненажерливий, як струсь!

Та так ніхто нікого й не переміг. На цей раз так тим і кінчилося, що призначили вибори на суботу.

Сорока також була на зборах і чула все од слова до слова, що там говорили. На другий день рано вдосвіта сорока полетіла до міністра шуліки й роздзвонила йому все чисто, про що радились птахи. Шуліка наказав сороці, щоб вона летіла до всіх міністрів, і щоб кожного повідомляла про вчорашню нараду птахів і щоб кожний з них зібрав своє військо та був на поготові. А сам шуліка полетів до орла з докладом. Прилетів у палац і розказав усе, що нарадили птахи на громадських зборах. Орел звелів усім міністрам рушити з своїм військом до того місця, де будуть збиратися птахи, й там засісти недалечко в гущавині ліса. А

сорок штук з десять вислав на розвідки, щоб вони вивідали про привідців. А далі усім разом наскочити на них, дати їм доброго чосу, розігнати всіх додому, а привідців на смерть покарати.

Діждавши суботи, птахи почали збиратися до купи, але вже не на тому самому місці, де в перший раз, а по другий бік лісу, в яру, в кущах.

Птахи зібралися й вже, було, почали лагодитися до виборів царя, коли це десь взялися сороки, підлетіли до них і теж присусідилися до громади. Одна сорока полетіла геть від зборів і майнула до міністрів, щоб повідомити їх, де птахи зібралися на раду.

Министри зараз рушили з своїм військом в поход, оточили птахів з усіх боків. Як почали їх скубти, то малі й безсилі пташки кинулися втікати, куди яка могла, й ховалися, куди припало: в земляні нори, в дупла, в гущавину кущів і в інші закапелки. Чимало птахів поховалося в густий, високий бур'ян. А граки, ворони, галки й інші сченилися битися. Одбивалися вони од ворогів завзято. Літали в повітрі, як ото зимою лапаста метелиця, та одна другу скубли. Зійтися в повітрі лавою було незручно, от

кожний і бився по-своєму, як кому було вигідніше.

Вояки ministrів були мало не всі з закарданюбленими вниз дзюбами і такими ж пазурами, так що не дуже їм зручно було довбати на льоту своїх супротивників; так само не можна було з прожогоу як слід вдряпнути ї пазурами, бо хоч і зачепить, було, хто кого, то тільки схопить за пірря. Там пірря літало по повітрі, як ото в пасіці рій над вуликом; з уразок лилася кров, підняли всі крик, гвалт, хоч вуха затуляй. Граки, галки і ворони кололи гострими своїми дзюбами ворогів, як багнетами, а хижі вояки силкувалися влучати супротивників ліктями крил і дряпали пазурами. Ластівки теж не злякалися ї ховатися не стали, а шукали, як стріли, поміж ворогами ї влучали їх коли не дзюбиками, то ліктями крил. Хоч ластівки ї не могли дуже дошкуляти, а все ж таки гальмували справу, не давали ворогам розвернутися як слід. Довгенько билися птахи, чимало полягло малих птичок, дісталось ї деяким великим. Та царське військо не перемогло ворогів, всі потомилися ї розлетілися кожне по своїх кутках.

Министри доложили цареві, що вони

перемогти супротивника не змогли, бо в повітрі битися їм незручно.

— А що ж ви там зробили?—спитав орел.

— Та ми їх поціпали добре й розігнали з того місця, де вони зібралися, от вони й розбіглися врозтіч, хто куди міг.

Орел засмутився, не знав, що йому робити. а далі зібрав усіх міністрів до себе, порадився з ними й потім повелів їм старатися всіма силами не давати птахам збиратися до купи; нехай, мовляв, літають нарізно, не більше, як по парі. На поміч міністрам орел зібрав усіх степових орлів і послав їх керувати військом. Тут вони й почали заправляти справами: біля кожного лісу, біля кожного гаїка зробили засідку й пильно зорили, щоб птахи не збиралися купами на раду. А орел усім своїм вірним підданим видав наказ, де було написано так:

— Не смійте противитися волі царя, виконуйте всі його закони, слухайте й поважайте своїх начальників. Хто не слухає цього наказу, того буду тяжко карати, а хто цареві покориться й буде поважати його, як божого помазаника, той заслужить у мене увагу й того я не оставлю в нужді та при лихій годині.

А закінчив орел свого наказу так:

— Хто йде супроти моєї волі, той гнівить Бога. Наш рід орлиний повинен до віку царювати над усіма птицями, бо сам Бог призначив орла царем пташок. Люди й то мене почитують за святу птицю й малюють на святих книгах: я намальований вкупі з євангелистом, на мене люди моляться, а ви, нікчеми, задумали мене скинути!

Бідолашні птахи так таки нічогосінько для себе й не вигадали. Як давніше їм було скрутно, так і тепер живеться. Як тоді не було на світі правди, так її нема й тепер. Та ще й гірше тепер стало, як колись було.

II. Орел і кріт.

Весною орел, лагодившись мостити гніздо, вибрав дуба старого-престарого, товстого та високого, а на верху гильчастого.

Коли орел почав мостити гніздо, то кріт виліз спід землі й побачив, що орел працює над гніздом. Шкода йому стало, що орел дарма сили свої витрачає, бо він добре знав, що дуб той не сьогодні, так завтра впаде: всі коріння в дуба погнили. Кріт підняв до гори голову й сказав:

— Не мости на цьому дубові гнізда: в нього всі коріння підгнили. Як схопиться буря, то він і впаде, дарма пропаде твоя праця, ще й діток своїх занапастити.

Орел розгнівався й з серцем одповів:

— Твоє діло в землі рити, а не вчити того, хто більше забув, як ти знаєш.

Кріт і каже на це:

— Хоч ти, орле, й багато знаєш, а того знати, що я знаю, ти не можеш. Не хочеш мене послухать і не треба, опісля будеш жалкувать.

Орел сердито крикнув на крота:
— З таким сліпцем, як ти, я й роз-
мовлять не хочу.

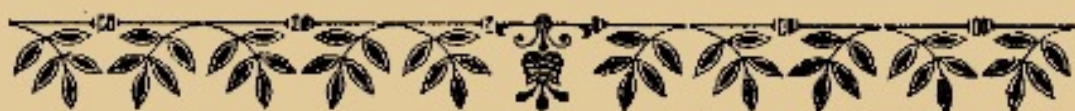
Крiт повернувся i полiз пiд землю.
Минув тиждень, минув другий, ор-
лиха нанесла яець, висидiла їх, а зго-

дом вилупилися й орлята. Орел з орлихою були дуже раді, не могли й намілюватися на своїх діток.

Та не пройшло й трьох днів, як схопилась буря велика. Ліс зашумів, загув, затріщав. Коли налетіла буря на той самий дуб, де було орлине гніздо, він, сердега, рипів-рипів, а далі й не витримав—вкуні з землею вивернуло його.

Упав дуб на землю, полетіли й орлята, мов галушки, та впавши з такої височіні на землю, повбивалися на смерть, аж кишки їм повискакували. Орел з орлихою поплакали-поплакали, та лихові своєму все ж таки не запомогли. Тоді орел і згадав про крота:

— Ех, дурний же я, чого тоді не послухав крота, не сталося б такого нещастя. Не дурно ж кажуть ваші старі, що й з великим розумом без досвіду можна в дурнях зостатися.

III. Орел і кури.

Орел до півдня літав аж повище хмар, а потім спустився вниз і сів на клуню. Ладнаючись захопити собі щось на обід, орел озирався на всі боки. Не побачивши нічого потрібного йому, орел перелетів на другу клуню.

А кури ще заздалегідь помітили, що орел надлітає до них, і всі поховалися під санки, а інші й в сіни повскакували.

Орел з клуні перелетів на тин та й сів.

— За віщо його величають царем птиць? Уже ж чи то велика штука перелетить з одної клуні на другу? Так літять і ми зумієм.

Орел почув та й каже:

— Що ж тут такого дивного, що я низько літаю? Я можу ще нижче за курку полетіти, а от ви спробуйте знятися вгору до самих хмар так, як я літаю!

Кури тоді язика прикусили й пришикли. А коли орел знявся й полетів геть од села в поле, кури почали знов кудкудакати, судити його:

— Знайшов чим хвалитися, що він може високо злетіти. Та яка з того користь? Високо літа, а їсти захоче, на

землю сіла, нашого ж брата хапа. Як би не ми, так він би там під хмарами з голоду здох. _____

IV Орел і королік.

Сказав раз якось Бог птицям, бо хотів їм короля дати:

— Хто з вас найвище підлетить, того й королем зроблю.

Птиці злетіли так високо, як тільки котра з них могла.

А була там одна малесенька птичка, що вже менчої й на світі нема. Так ото вона полегеньку орлові на хвіст сіла, а той і не знав про те.

Як вже орел злетів вище од усіх птиць, та так, що його й не видно було, пурхнула та птичка з його хвоста й ще вище од його підлетіла.

А Господь Бог як те побачив, засміявся та й сказав:

— На хвості короля прилетів королік.

Українське Видавництво

в Січеславі.

5. Мамин-Сібіряк. Поганий день Василя Івановича. Вид. III. 1919.
33. Т. Шевченко. Кобзарь. (Друкується).
34. Д. Мамин-Сібіряк. Старий Горобець. 1919.
38. В. Корнієнко. Запорожський влад. 1919.
39. Д. Мамин-Сібіряк. Пригоди статечної миші. Вид II. 1919.
40. А. Кащенко. Оповідання про Славне Військо Низове Запорожське. Вид. III. 1919.
42. А. Кащенко. Борці за правду. 1919.
43. А. Кащенко. У запалі боротьби. 1919.
44. А. Кащенко. Кость Гордієнко Головка. Вид. IV. 1919.
45. А. Кащенко. Під Корсунем. Вид. IV. 1919.
46. А. Кащенко. Пад Кодацьким порогом. 1919.
47. А. Кащенко. На руїнах Січі. 1919.
48. А. Кащенко. З Дніпра на Дунай. 1919.
49. А. Кащенко. Зруйноване гніздо. Вид. III. 1919.
50. А. Кащенко. Запорожська слава. 1919.
51. А. Кащенко. Славні побратими. 1919.
52. А. Кащенко. Дніпрові пороги. 1919.
53. Д. Ярош. Збірник творів. 1919.
54. Уйда. Казки. Переклад з англійської. 1919.
55. Д. Мамин-Сібіряк. Моя хага скраю. 1919.
56. Сірко. Народня казка. З малюнками. 1919.
57. Малюйте, діти! Книжка II. 1919.
58. В. Степовий. Іван Котляревський. 1919.
59. Січ. Літературно-педагогічний збірник. Кн I. 1919.
60. В. Кошик. Букварь для глухонімих дітей. (Друк.).
61. Сельма Лагерлеф. Мати. Казка 1919.
62. Січ. Літературний збірник. Кн. II. 1919.
63. Валеріан Підмогильний. Твори. Т. I. 1920.
64. Сизокрилий Орел. Казка. 1920.

Березіль, 1920 р.